

DECIZIE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadî
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Comerciale ”Diaconu-Lux” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și menținută hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015,

c o n s t a t ă

La 15 iulie 2014, SC ”Diaconu-Lux” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta SC ”Diaconu-Lux” SRL a indicat că prin decizia nr. 487 din 21 noiembrie 2013, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat i-a aplicat sancțiune sub formă de amendă în mărime de 10000 lei, pentru neprezentarea la prima cerere a documentelor de evidență contabilă.

Susține că, nefiind de acord cu actul administrativ enunțat, la 02 iulie 2014 a depus contestație, solicitînd anularea acestuia ca fiind ilegal și neîntemeiat, însă prin scrisoarea nr. 26-12/2-12-991/5587 din 11 iulie 2014, organul fiscal i-a restituit-o, fără a fi examinată, ca fiind depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 268 din Codul fiscal.

Reiterează că despre aplicarea sancțiunii a aflat abia atunci când de pe contul său bancar a fost încasată suma de 10000 lei, fapt ce se confirmă prin ordinul incaso nr. 0614001555 din 06 iunie 2014, și, în acest sens la 23 iunie 2014 s-a adresat cu cerere IFS mun. Chișinău, DAF Râșcani, solicitînd prezentarea actelor confirmative în temeiul cărora de pe contul său bancar a fost reținută suma de 10000 lei.

Prin scrisoarea nr. 01-17/4-5203 din 26 iunie 2014, IFS mun. Chișinău, DAF Râșcani i-a eliberat copia deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 487 din 21 noiembrie 2013.

Ulterior, în termenul de 30 de zile, prevăzut de legislația în vigoare, a contestat decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 487 din 21 noiembrie 2013, respectiv, consideră reclamanta că contestația sa din 02 iulie 2014 împotriva actului administrativ enunțat, a fost depusă în termen și nu sunt motive de a o considera ca fiind tardivă.

În același timp, susține că pârâtul neîntemeiat i-a aplicat sancțiune pe motiv că, contrar citației seria D nr. 088614 din 24 septembrie 2013, expediată prin intermediul oficiului poștal, nu s-a prezentat la sediul acestuia la 09 octombrie 2013, împreună cu documentele primare și contabile ce țin de activitatea întreprinderii.

Invocă că nu a primit nici o înștiințare din partea organului fiscal, respectiv nu a avut de unde cunoaște despre faptul că pârâtul solicită prezentarea anumitor documente de evidență contabilă ale întreprinderii, care se pretind că ar fi fost indicate în citația din 24 septembrie 2013.

Mai mult ca atât, nici până în prezent nu cunoaște care anume documente urmau a fi prezentate, întrucât organul fiscal nu a informat-o despre faptul dat.

Cere SC "Diaconu-Lux" SRL anularea deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 487 din 21 noiembrie 2013 ca fiind ilegală, restituirea sumei de 10000 lei încasată de către organul fiscal cu titlu de amendă, precum și, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său sumei de 3000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015, acțiunea a fost admisă în parte și anulată decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 487 din 21 noiembrie 2013 ca fiind ilegală, restituită SC "Diaconu-Lux" SRL din bugetul de stat prin intermediul Trezoreriei Centrale suma de 10000 lei și încasată din contul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în beneficiul SC "Diaconu-Lux" SRL suma de 2000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat și menținută hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015.

La 10 iunie 2016, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind tardivă și neîntemeiată.

În susținerea recursului Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele importante ale pricinii, concluziile acestora vin în contradicție cu probele administrate, fapt ce a adus la încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Declară că intimata SC "Diaconu-Lux" SRL a depus contestația împotriva deciziei nr. 487 din 21 noiembrie 2013 cu omiterea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 268 alin. (1) din Codul fiscal.

Afirmă că intimata-reclamantă în acțiunea sa a invocat date diferite referitor la faptul când a aflat despre actul administrativ contestat.

Susține că a respectat drepturile intimitei-reclamante SC "Diaconu-Lux" SRL la examinarea a cazului de încălcare fiscală, prima fiind citată corespunzător pentru a prezenta documentele ce țin de activitatea sa.

Reiterează că citația seria D nr. 088614 din 24 septembrie 2013, în care a fost indicat ce documente agentul economic urma să prezinte la 09 octombrie 2013 la sediul IFPS, a fost expediată la adresa juridică a SC "Diaconu-Lux" SRL, și faptul că intimata a manifestat o

atitudine neglijentă și lipsă de responsabilitate față de avizele oficiului poștal aferente citației din 24 septembrie 2013, nu o absolvete de răspundere fiscală.

Pe lângă aceasta, legislația în vigoare nu reglementează obligația organului fiscal de a cita prin apel telefonic agenții economici.

Menționează că reieșind din prevederile art. 67 Cod civil, persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire, adresa poștală a acesteia este cea de la sediu și toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică.

De asemenea, a mai indicat recurentul că instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au încasat din contul său în beneficiul intimetei suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul expedierii copiei deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 în adresa Inspectoratului Fiscal Principal de Stat (f.d. 98) și recepționată de către recurent la 22 iunie 2016 (f.d. 105). Concomitent, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în cererea sa de recurs a invocat că de fapt cu decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 a făcut cunoștință abia la 03 iunie 2016, accesând pagina web a instanței de apel.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat la 10 iunie 2016 se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 04 august 2016, în adresa intimetei SC "Diaconu-Lux" SRL a fost expediată copia recursului declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 16 august 2016, intimata SC "Diaconu-Lux" SRL a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărârii Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015, pe care le consideră legale și întemeiate, invocând că instanțele de judecată ierarhic inferioare au verificat minuțios toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, dând o apreciere corectă tuturor probelor prezente la actele pricinii cu respectarea normelor de drept material și procedural.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 septembrie 2016, recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a fost considerat admisibil.

Reieșind din prevederile art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Conform art. 268 alin. (1) din Codul fiscal, contestația împotriva deciziei organului fiscal sau acțiunii funcționarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decurs a 30 de zile de la data primirii deciziei sau a întreprinderii acțiunii contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea, de organul fiscal abilitat să examineze contestația.

Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen

de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Din materialele dosarului rezultă că prin decizia recurentului-pârît Inspectoratul Fiscal Principal de Stat nr. 487 din 21 noiembrie 2013, intimata-reclamantă SC "Diaconu-Lux" SRL, în temeiul art. 253 alin. (5) din Codul fiscal – împiedicarea activității organului fiscal, a fost sancționată cu amendă în mărime de 10000 lei pentru neexecutarea cerințelor din citația organului fiscal (f.d. 6), sumă care a fost încasată din contul intimatei la 06 iunie 2014, fapt ce rezultă din ordinul incaso nr. 0614001555 (f.d. 7).

Se reține că drept temei juridic pentru emiterea deciziei nr. 487 din 21 noiembrie 2013 a servit faptul că intimata-reclamantă, contrar prevederilor art. 8 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, nu a prezentat la prima cerere a organului fiscal documentele de evidență contabilă a întreprinderii.

La 23 iunie 2014, SC "Diaconu-Lux" SRL s-a adresat cu cerere IFS mun. Chișinău, DAF Râșcani, solicitând prezentarea actelor confirmative în temeiul cărora de pe contul său bancar a fost reținută suma de 10000 lei (f.d. 8).

Prin scrisoarea nr. 01-17/4-5203 din 26 iunie 2014, IFS mun. Chișinău, DAF Râșcani i-a eliberat intimatei copia deciziei Inspectoratului Fiscal Principal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 487 din 21 noiembrie 2013 (f.d. 8 verso).

Iar, la 02 iulie 2014, intimata SC "Diaconu-Lux" SRL a contestat decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 487 din 21 noiembrie 2013, însă, contestația a fost restituită primei prin scrisoarea nr. 26-12/2-12-991/5587 din 11 iulie 2014, fără a fi examinată pe fond, din motiv ca a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de art. 268 din Codul fiscal (f.d. 9, 9 verso).

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au stabilit că intimata-reclamantă SC "Diaconu-Lux" SRL a contestat decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 487 din 21 noiembrie 2013 în termenul prevăzut de legislația în vigoare, or, ultima a făcut cunoștință cu actul administrativ nominalizat abia la 02 iulie 2014, fiind recepționat la data respectivă prin scrisoarea IFS mun. Chișinău, DAF Râșcani nr. 01-17/4-5203 din 26 iunie 2014 (f.d. 8 verso).

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentului Inspectoratul Fiscal Principal de Stat precum că intimata SC "Diaconu-Lux" SRL a depus contestația împotriva deciziei nr. 487 din 21 noiembrie 2013 cu omiterea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 268 alin. (1) din Codul fiscal, or, probe care ar demonstra contrariul la actele pricinii nu se atestă.

Nu poate fi reținut drept temei de admitere a recursului nici argumentul precum că intimata-reclamantă în acțiunea sa a indicat date diferite referitor la faptul când a aflat despre actul administrativ contestat, or, după cum rezultă din suportul probatoriu prezent la actele pricinii, la 06 iunie 2014 SC "Diaconu-Lux" SRL a aflat despre aplicarea amenzii în mărime de 10000 lei, fără a fi la curent ce act administrativ a stat la baza sancționării sale, iar la 02 iulie 2014 a făcut nemijlocit cunoștință cu decizia nr. 487 din 21 noiembrie 2013, care a servit drept temei de aplicare a amenzii date.

Prin urmare, SC "Diaconu-Lux" SRL a depus cererea prealabilă privind anularea deciziei nr. 487 din 21 noiembrie 2013 în termenul legal, iar organul fiscal urmând să o examineze în fond.

Conform art. 8 alin. (2) lit. f) din Codul fiscal, contribuabilul este obligat în caz de control al respectării legislației fiscale, să prezinte, la prima cerere, persoanelor cu funcții de răspundere ale organelor cu atribuții de administrare fiscală documentele de evidență, dările

de seamă fiscale și alte documente, și informații privind desfășurarea activității de întreprinzător, calcularea și achitarea la buget a impozitelor și taxelor, și acordarea facilităților, să permită accesul, în cazul ținerii evidenței computerizate, la sistemul electronic de evidență contabilă.

Prin prisma art. 226 alin. alin. (1) și (3) lit. b) din Codul fiscal, citația este un înscris în care persoana este invitată la organul fiscal ca să depună documentele sau să prezinte alt gen de informație, relevante pentru administrarea fiscală, precum și pentru realizarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Organul fiscal este în drept să citeze orice persoană pentru a depune mărturii sau a prezenta documente. În cazul citării, citația trebuie să se înmâneze cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de data la care persoana citată trebuie să se prezinte dacă legislația nu prevede altfel.

Potrivit art. 239 din Codul fiscal, scopul procedurii de examinare a cazului de încălcare fiscală constă în: clarificarea promptă, multilaterală, exhaustivă și obiectivă a circumstanțelor în care s-a produs, soluționarea lui în strictă conformitate cu legislați, asigurarea îndeplinirii deciziei, precum și stabilirea cauzelor și condițiilor care au contribuit la comiterea încălcării fiscale, prevenirea încălcărilor, educarea în spiritul respectării legilor și consolidării legalității.

Reieșind din dispozițiile art. 247 din Codul fiscal, persoana care examinează cazul de încălcare fiscală este obligată să clarifice dacă: a) a avut loc într-adevăr o încălcare fiscală; b) trebuie să fie trasă la răspundere persoana respectivă pentru săvârșirea de încălcare fiscală; c) există alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă cazului.

Se reține că la 24 septembrie 2013, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a expediat în adresa agentului economic SC "Diaconu-Lux" SRL citația seria D nr. 088614, invitându-l pe ultimul la data de 09 octombrie 2013, ora 10⁰⁰, la sediul organului fiscal cu prezentarea documentelor de evidență contabilă a întreprinderii (f.d. 20).

Potrivit adeverinței poștale (f.d. 32) intimata nu a recepționat citația seria D nr. 088614 din 24 septembrie 2013.

Afară de aceasta, la 23 octombrie 2013, recurentul Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a expediat în adresa intimetei citația seria C nr. 053719 privind prezentarea ultimei la data de 21 noiembrie 2013, ora 10⁰⁰, la sediul organului fiscal în scopul examinării cazului de încălcare fiscală (f.d. 27).

Potrivit adeverinței poștale (f.d. 33) intimata nu a recepționat nici citația seria C nr. 053719 din 23 octombrie 2013.

Iar, la 21 noiembrie 2013 recurentul Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a emis decizia nr. 487 asupra cazului de încălcare de către SC "Diaconu-Lux" SRL a legislației fiscale, prin care ultima a fost sancționată cu amendă în mărime de 10000 lei, pentru neexecutarea cerințelor din citația organului fiscal.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia de a anula decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 487 din 21 noiembrie 2013 ca fiind ilegală, cu restituirea intimetei-reclamante SC "Diaconu-Lux" SRL sumei de 10000 lei, achitată cu titlu de amendă, or, recurentul contrar prevederilor art. art. 239, 247 din Codul fiscal nu a clarificat și nu a stabilit cu certitudine dacă într-adevăr de către intimata-reclamantă a fost comisă o încălcare fiscală prevăzută de art. 8 alin. (2) lit. f) din același cod, având în vedere că la actele pricinii lipsesc probe că ultimei i-a fost înmănată corespunzător citația din 24 septembrie 2013 pentru prezentarea la 09 octombrie 2013 a documentației de evidență contabilă a întreprinderii.

În acest sens, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că citația seria D nr. 088614 din 24 septembrie 2013, în care s-a indicat ce documente intimata urma să prezinte la

09 octombrie 2013 la sediul IFPS, a fost expediată la adresa juridică a SC "Diaconu-Lux" SRL, și faptul că intimata a manifestat o atitudine neglijentă și lipsă de responsabilitate față de avizele oficiului poștal aferente citației din 24 septembrie 2013, nu absolvește agentul economic de răspundere juridică fiscală, or, organul fiscal urma să întreprindă toate măsurile necesare întru aducerea la cunoștința intimitei a înștiințării respective.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel just au constatat că intimata-reclamantă SC "Diaconu-Lux" SRL nu a recepționat citațiile organului fiscal, și, prin urmare nu i se poate imputa comiterea abaterilor de la legislația fiscală.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că reieșind din prevederile art. 67 Cod civil, persoana juridică are un sediu, indicat în actele de constituire, adresa poștală a acesteia este cea de la sediu și toate documentele și scrisorile intrate la sediu se consideră recepționate de către persoana juridică, or, potrivit art. 226 alin. (3) lit. b) din Codul fiscal, organul fiscal este obligat să înmâneze citația, persoanei citate, cu cel puțin de 3 zile lucrătoare, fapt ce la actele pricini nu se atestă.

Este irelevant și argumentul recurentului precum că instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au încasat din contul său în beneficiul intimitei suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, or, în conformitate cu art. 96 alin. (1) CPC, și, reieșind din complexitatea prezentei cauze, această sumă este una reală, necesară și rezonabilă.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, având în vedere că în esență exprimă doar dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că atât instanța de apel, cât și prima instanță corect au ajuns la concluzia de a anula decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat asupra cazului de încălcare a legislației fiscale nr. 487 din 21 noiembrie 2013 ca fiind ilegală, cu restituirea SC "Diaconu-Lux" SRL sumei de 10000 lei și încasarea din contul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în beneficiul SC "Diaconu-Lux" SRL sumei de 2000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Astfel, din considerentele menționate, și, având în vedere că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt legale și întemeiate, iar motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au pronunțat deja în modul corespunzător, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016 și hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 mai 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a

Societății Comerciale ”Diaconu-Lux” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Maria Ghervas